

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

СОЦІАЛЬНА МОБІЛЬНІСТЬ

спеціальність	054 Соціологія	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	Соціологія	факультет	Факультет менеджменту, адміністрування та права
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін

ВИКЛАДАЧ

Пилипенко Світлана Григорівна

Вища освіта – спеціальність соціологія
Науковий ступень – кандидат філософських наук 09.00.04 – філософська антропологія, філософія культури
Вчене звання – доцент кафедри філософії
Досвід роботи – більше 15 років

телефон	+380501815524	електронна пошта	pilipenkosvetl@gmail.com	дистанційна підтримка	Moodle
---------	---------------	------------------	--------------------------	--------------------------	--------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування компетентностей здатностей розв'язувати складні задачі і проблеми за невизначеності умов і вимог взаємодії у професійному середовищі
Формат	лекції, семінарські заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, тестовий контроль, командна робота
Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	відшукувати, обробляти, аналізувати та оцінювати інформацію, що стосується професійної діяльності, користуватися спеціалізованим програмним забезпеченням та сучасними засобами зберігання та обробки інформації (ЗК5, ФК15, ПРН09) / практичні заняття ПРН03. Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі / самостійна робота
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин семінарських; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – диференційований залік
Вимоги викладача	засвоєння теоретичного матеріалу, виконання індивідуальних завдань, активність на семінарських заняттях, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетентності	ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК03. Здатність працювати в команді. ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК06. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК10. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	Програмні результати навчання	ПРН01. Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності. ПРН03. Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі. ПРН04. Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач. ПРН07. Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації.
-----------------------	---	--------------------------------------	---

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. Соціальна мобільність: основні проблеми дослідження

Лекція 1.	Соціальна мобільність у соціокультурному вимірі	СЗ1	Особливості, види, тенденції соціальної мобільності	Самостійна робота	Соціальна мобільність П. Сорокіна. Модель соціальної мобільності Дж. Голдторпа Концепція мобільного світу ДЖ. Уррі Основні дослідницькі центри громадської думки (Д. Геллап, С. Харріс). Інституційна мобільність С. Леша Способи збереження і Соціальна мобільність в епоху індивідуалізму (У. Бек)
		СЗ2	Висхідна / нисхідна соціальна мобільність		
Лекція 2.	Основні моделі соціальної мобільності	СЗ3	Горизонтальна соціальна мобільність		
		СЗ4	Проблема рестратифікації суспільства		
Лекція 3.	Соціальна мобільність і	СЗ5	Гендерні аспекти соціальної		

	соціальна стратифікація: традиційна і сучасна складова		мобільності		
Модуль 2. Специфіка соціальної мобільності в умовах глобалізації					
Лекція 4.	Соціальна мобільність в контексті інформаційного суспільства	СЗ 6	Трудова мобільність: функції, види	Самостійна робота	Мобільність як основний індикатор стану суспільства. Ризики соціальної мобільності молоді Управління трудовою мобільністю Чинники територіальної мобільності Соціальна мобільність та міграційні процеси в сучасному світі Вплив феномену популярності на соціальну мобільність сучасної людини Академічна мобільність як умова інтеграції сучасності
Лекція 5.	Соціальна мобільність в умовах постіндустріального суспільства	СЗ 7	Вплив ЗМІ на соціальну мобільність		
Лекція 6.	Ризики соціальної мобільності в умовах «плинної сучасності».	СЗ 8	Соціально-психологічні аспекти соціальної мобільності в умовах сучасності		
		СЗ 9	Можливості й суперечності соціальної мобільності в глобальному світі		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

- Гніт Ю. М. Специфіка вивчення ідентичності: міжнародний дискурс (на прикладі публікацій SAGE journals). *Ukr. socium.* 2018, 2 (65). С. 17–30. URL: <https://doi.org/10.15407/socium2018.02.017>.
- Міщенко М. Д. Середній клас як об'єктивована ідеологема. *Ukr. socium.* 2019. 1 (68). С. 23–39. URL: <https://doi.org/10.15407/socium2019.01.023>. Лукашевич М. П. *Соціологія. Основи загальної, спеціальних і галузевих теорій: підручник для студентів ВНЗ.* Київ: Каравела, 2018. 543 с.
- Опитування громадської думки: Посібник для журналістів та всіх, хто працює з соціологічними даними.* URL: <https://dif.org.ua/article/opituvannya-gromadskoi-dumki-posibnik-dlya-zhurnalistiv-2020>
- Solodko Y., Oksamytna S. Динаміка соціально-класової самоідентифікації в Україні: зміни в структурі та дискурсі. *Наукові записки НаУКМА. Соціологія.* 2021. Том 4. С. 3–17.

Допоміжна література

- Артюмова Т. І. Проблема відновлення середнього класу у контексті глобальної трансформації соціальної структури суспільства. *Ukr. socium.* 2018. 4 (67). С. 113–126. URL: <https://doi.org/10.15407/socium2018.04.113>.
- Новікова О. Ф., Антонюк В. П. Праця XXI: нинішнє та майбутнє у дзеркалі фундаментального наукового пошуку. *Ukr. socium.* 2021. 4 (79). С. 216–219.
- Krotevych Y., Oksamytna S. Наукові записки НаУКМА. Соціологія. Соціально-класова зумовленість сприйняття соціальної нерівності в Україні. 2022. Том 5. С. 3–13.
- Lyubenko R., Maltseva K. Ієрархії персональних цінностей представників різних поколінь українців (на базі масиву ESS 2012 року). *Наукові записки НаУКМА. Соціологія.* 2018. Том 1. С. 10–24.
- Malynovska I., Maltseva K. Чинники стресу першого року перебування мігрантів у Канаді (на прикладі п'яти кейс-стадіс). *Наукові записки НаУКМА. Соціологія.* 2018. Том 1. С. 25–24.
- Mazay D., Maltseva K. Вплив соціальної нерівності на здоров'я українського населення (за даними масиву European Social Survey, 2012). *Наукові записки НаУКМА. Соціологія.* 2019. Том 2. С. 23–54.
- Pugachova O. Агентне моделювання політики перерозподілу доходів. *Наукові записки НаУКМА. Соціологія.* 2019. Том 2. С. 16–22.
- Solodko Y. Український середній клас у контексті замкненого кола соціальної нерівності і корупції. *Наукові записки НаУКМА. Соціологія.* 2020. Том 3. С. 15–26.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

	СИСТЕМА	БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на семінарських заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.